

3.

**TISZTA
SZAVAZÁS**

OKTATÓANYAG

**Tiszta
szavazást!**

www.tisztaszavazas.hu

Egy választás eredménye akkor legitim, ha a szavazás tiszta volt. Küldetésünk a visszaélések megelőzése, megakadályozása, információátadás és jogi segítségnyújtás annak érdekében, hogy a választások tisztasága biztosítható legyen.

Fontos, hogy Te is tehetsz a tiszta választásokért!

Szavazatszámláló bizottsági tagként vagy utcai megfigyelőként is megelőzheted vagy leleplezheted a jogsértéseket, és eljárásokat indíthatsz a gyűjtött bizonyítékok alapján.

Milyen visszaélések történhetnek a szavazás napján?

A lent felsoroltak a leggyakoribb esetek, de ezen kívül is léteznek visszaélések.

1. A szavazatvásárlás – mit kell tudnod róla?

A szavazatvásárlás akkor történik, amikor a választópolgárokat **anyagi juttatással, ajándékkal, pénzzel vagy egyéb előnyökkel ösztönzik** arra, hogy egy bizonyos jelöltre vagy pártra szavazzanak. Ez a visszaélés ma már nem korlátozódik a szavazás napjára, hanem egy felépített folyamat részeként, fokozatosan érkezhettek az ajándékok, csomagok vagy akár készpénz.

Példák a szavazatvásárlásra:

- **Közvetlen juttatások:** Pénz, ajándékcsomagok (élelmiszer, ruha stb.) cserébe a voksért.
- **Ígérek:** Állásajánlat, alvállalkozói szerződés megválasztás esetén.
- **Ajánlások vásárlása:** Pénzért cserébe gyűjtött ajánlások.

Miért veszélyes és miért fontos tudni róla?

- **Büntetendő cselekmény!**

+ Sok választópolgár nem tudja, de ha valaki a voksáért cserébe bármit elfogad, az bűncselekmény. Ne légy ennek részese!

- **Kiszolgáltatottság és ellenőrzés:**

+ Az emberek gyakran nincsenek tisztában jogaikkal és azzal, hogyan jelenthetik a visszaélést a hatóságoknak, vagy milyen jogorvoslati lehetőségeik vannak. Ez kiszolgáltatottá teszi őket a befolyásolással szemben.

+ Előfordul, hogy a szavazóhelyiségben a szavazólapról készült mobiltelefonosfotóval ellenőrzik a szavazat irányát, és ez alapján történik a kifizetés.

2. Láncszavazás

Olyan **szervezett befolyásolási forma**, ahol valaki (például közösségi- vagy pártvezető) megszervezi, hogy a választópolgárok más által **előre kitöltött szavazólapokat** dobjanak az urnába, megfosztva őket a választás szabadságától.

www.szabadeuropa.hu/a/valasztasi-csalas-lancszavazas-egyszeruen/31682928.html

3. Utaztatás

A választók rendszerezett utaztatása, például **autóbusszal vagy más járművel történő szállítása egy adott szavazókörbe** annak érdekében, hogy ott leadják voksukat, gyakran a befolyásolás egyik eszköze.

Miért problémás és hogyan működik?

- **Törvénytörő, de nem bűncselekmény:** Fontos tudni, hogy a szavazók szervezett szállítása nem bűncselekmény, de sérti a választási eljárási törvényt.
- **A tiltás megkerülése:** Eredetileg a kisbusznál nagyobb járművekre vonatkozott a tiltás. Ezt azonban sokszor úgy kerülik meg, hogy több körben, személyautókkal szállítják a választópolgárokat.
- **Nyilvános felhívás tilalma:** Szintén törvénytörő a szavazóhelyiséghez való szállításról szóló nyilvános felhívás közzététele.

hu.euronews.com/2024/04/25/tasz-valasztasi-csalasok-ep-valasztas-onkormanyzati-valasztas?utm_source=chatgpt.com

4. Fenyegetés és megfélemlítés

A legkiszolgáltatottabb rétegeket gyakran rá tudják venni az **irányított szavazásra** különböző módokon: **fenyegetéssel**, hogy elveszítik a munkahelyüket, megvonják a szociális juttatásokat, illetve egyéb hátrányos következmények kilátásba helyezésével. A választópolgár sarokba szorítva érzi magát ettől és nem mer a valódi preferenciái szerint szavazni.

Árnyaltabb befolyásolási módszerek – Visszaélések a választási folyamatban

1. Ajánlóívekkel való visszaélés

Ez akkor fordulhat elő, ha a személyes adataidat (és az aláírásodat) **tudtodon kívül, más célra** használják fel.

- **Példa:** Az aláírásod más képviselőjelölt-aspiráns ajánlóívére kerül, így segítve a jelöltté válását.
- **Te mit tehetsz?** Egyszerűen ellenőrizheted, hogy felhasználták-e az aláírásodat, és ennek alapján eljárást kezdeményezhetsz.

tasz.hu/tudastar/ajanlasgyujtes/?utm_source=chatgpt.com

2. Névjegyzékkel történő visszaélés

Ez a visszaélés azzal jár, hogy a **választójogi adataiddal manipulálnak** a tudtod nélkül.

- **Példa:** Felvehetnek a tudtod nélkül egy **nemzetiségi listára**, vagy **átjelentkeztethetnek** egy másik választókörzetbe. (Erről a témáról részletesebben is lehet tájékozódni.)

3. Informális befolyásgyakorlás a szavazóhelyiségen kívül

Ilyenkor a befolyásolás nem közvetlenül a jelölttől érkezik, hanem **közösségi vezetők vagy helyi befolyással bíró személyek** útján történik.

- **Lényeg:** Ezen személyek befolyását kihasználva próbálnak nyomást gyakorolni a választókra a szavazatuk leadása előtt.

4. Nyomásgyakorlás mozgóurnás szavazás során

A mozgóurnás szavazás során tapasztalható visszaélések elsősorban időotthonokban és egyedül élő időseknél fordulhatnak elő, ahol a **kontroll hiánya** lehetővé teszi a jogellenes befolyásolást.

Közvetlen befolyásolás

- **Lényeg:** Nyomást gyakorolnak a választópolgárra, **akaratan kívül segítik a szavazólap kitöltésében, esetleg helyette töltik ki**, vagy kihasználják az állapotát és a csökkent döntésképesességét.

A Mozgóurna Kérésével Való Visszaélés

- **Új keletű módszer:** Olyanok számára is **kirendelnek mozgóurnát, akik nem szorulnak rá**, vagy húzódoznak a szavazástól. Ezzel a módszerrel a lakásukban érik el őket a szavazás céljából.
- **Extrém esetek:** Előfordult (pl. Budapest, 2024), hogy a befolyásolók **addig nem távoznak a lakásból, amíg az érintett alá nem írja a mozgóurnaigényt**, vagy az ehhez szükséges meghatalmazást.

Technikai, adminisztratív hibák / szabályszegések

- Szavazóhelyiségben a **szabályokkal ellentétes** eljárás (pl. urnák zárásával kapcsolatos hiba, mozgóurna nem megfelelő használata, jegyzőkönyvek kitöltésének hibái)

reddit.com/r/hungary/comments/1dfi2bw/?utm_source=chatgpt.com

- Szavazóköri eredmények **késleltetése**, hitelességgel kapcsolatos bizonytalanságok dokumentálása.

www.cka.hu/tiszta-szavazas-osszegzese/?utm_source=chatgpt.com

Mit tehetsz a választás tisztaságának megőrzése érdekében?

1. Tájékozódás, felvilágosítás

- Ismerd meg, hogy melyek azok a jogok, amelyek választóként megilletnek: hogyan zajlik a szavazás, hogyan kell kinéznie a szavazóhelyiségnek, milyen szabályok vonatkoznak kampányra, szavazásra.

tasz.hu/tudastar/mit-tehetsz-ha-valasztasi-csalast-vagy-visszaelest-tapasztalsz/?utm_source=chatgpt.com

- Tudatosítsd magadban, hogy mi minősül visszaélésnek, hova és hogyan fordulhatsz jogsértés esetén.

2. Tudatos magatartás választópolgárként

- Ne hagyd, hogy bárki megmondja, hogy kire szavazz: a szavazatod csak a tiéd! Tartsd meg a titkos szavazás jogát. Ha úgy érzed biztosnak, kérj borítékot a szavazatszámoló bizottságtól - 2026-tól már csak kérésre adnak, automatikusan nem.
- Mindig használd a szavazófülkét.
- Legyél résen, ha valamely jelölt vagy párt megpróbál bizalmaskodni – pl. munkáért cserébe voksolást kérni, juttatást ajánlani – ezek esetében lehetőség van eljárást indítani megfelelő bizonyítékok birtokában.
- Érkezz a szavazásra felkészülten:
 - + tudd, hogy hol van a szavazókörod, időben el tudsz menni
 - + legyen nálad van az érvényes arcképes igazolványod,
 - + kérj segítséget, ha szükséges.

Mit tehetsz még a Tiszta Szavazás érdekében?

Több módon segítheted az etikus választási folyamatot:

1. Önkéntes „őrszem” szerepvállalás

A feladat:

- **Civil őrszemként** vehetsz részt a szavazóhelyiségek környékén a **szabályok betartásának felügyeletében**.
- Dokumentáld a **gyanús eseteket** (pl. nyomásgyakorlás, szervezett szállítás).
- **Fontos:** Ne egyedül dolgozz! Kapcsolódj egy civil csoporthoz (A Tiszta Szavazás kampányában sok önkéntes őrszem dolgozott 2022-ben.).

2. Információterjesztés és figyelemfelhívás

- **Cél:** Minél több ember tudja, mire figyeljen.
- **Módszer:** Szórólapozás és információterjesztés olyan kulcsüzenetekkel, mint:
 - + „A szavazatod csak a tiéd.”
 - + „A szavazatvásárlás bűncselekmény.”

3. Visszaélések, gyanús esetek dokumentálása

- **Készíts fotót, videót,** jegyzetet gyanús eseményekről (pl. utaztatásról, szavazó lefizetéséről, megfenyegetéséről).
- Törekedj arra, hogy legyen bizonyító ereje (idő, hely, érintett emberek, tanúk) a dokumentumoknak. (A választási bizottságok szigorúan ítélik meg a bizonyítékokat, és csak abból dolgoznak, amit átadsz nekik.)
- Fordulj a sajtóhoz, civil szervezetekhez, hogy szélesebb nyilvánosságot kapjon a probléma.

tisztaszavazas.hu/2022/03/30/tobb-szaz-civil-orszem-szorolapozo-aktivista-es-jogasz-kuzd-a-valasztasi-visszaelesek-ellen-vasarnap/?utm_source=chatgpt.com

Jogi Lépések Visszaélések Esetén

Ha választási visszaélést tapasztalsz, két fő jogi utat választhatsz a fellépésre: a kifogás benyújtását és a feljelentést.

1. Jogi Segítség és Eljárás Indítása

- **Társaság a Szabadságjogokért (TASZ):** A TASZ jogsegély-szolgálat a segítséget nyújt a jogi eljárásban.
 - + Jogászok segítenek a kifogások és feljelentések megfogalmazásában.
 - + A TASZ és más civil szervezetek honlapján irat- és mintabeadványokat találsz a leggyakoribb visszaélések elleni fellépéshez, amelyeket a konkrét esetre szabhatsz.

tisztaszavazas.hu/valasztasi-visszaelesek-befolyasolas/?utm_source=chatgpt.com

2. Kifogások Benyújtása

- **Célja:** A választási eljárásról szóló törvény megsértése esetén nyújtható be a választási bizottságokhoz.
- **Azonnali fellépés:** Ez a módszer a választási eljárás gyors korrekcióját célozza.

3. Feljelentés

- Választás rendje elleni bűntett miatt bárki tehet feljelentést
- **A cselekmény:** A Büntető Törvénykönyv (Btk.) 350. §-a tartalmazza azoknak a magatartásoknak a felsorolását, amelyekkel a választás rendje elleni bűntett megvalósul.
- **Hová fordulj?** Bármely **rendőrkapitányságon** és az **ügyészségen** is megteheted, szóban vagy írásban.

Fontos tanácsok:

- + Mindig **ismeretlen tettes ellen** tégy feljelentést.
- + Mást **hamisan ne vádolj** bűncselekmény elkövetésével.

A választások tisztaságának megőrzése KÖZÖS ÜGYÜNK!

Keresd lakókörnyezetekben a választással foglalkozó civil szervezeteket, vagy a **Tiszta Szavazás online műhelyeket**, illetve további információkért keresd fel a tisztaszavazas.hu weboldalt!

További hasznos információkat találsz a Társaság a Szabadságjogokért vonatkozó oldalán:

tasz.hu/tudastar/mit-tehetsz-ha-valasztasi-csalast-vagy-visszaelest-tapasztalsz

Készült az Európai Unió társfinanszírozásában.

**TISZTA
SZAVAZÁS**

**A személyes
adatokkal való visszaélés
a választások alatt is
bűncselekmény.**

**A szavazásra
kényszerítés, zsarolás
vagy szavazatvásárlás
bűncselekmény!**

www.tisztaszavazas.hu